

Iñaki Antiguiedad

«Amaiurrek neurrian parte hartuko du Madrilen»

Bilbo, 1955. Hidrogeologian katedraduna. EHUko irakaslea Leioan. HBko eta Euskal Herritarrok-eko ordezkaria izana Bizkaiko Batzar Nagusietan nahiz Eusko Legebiltzarrean. Amaiurreko zerrendaburua da Bizkaian -Espainiako Kongresurako- azaroaren 20ko hauteskundeetan.

MIKEL ASURMENDI

Argazkiak: Dani Blanco

Zer dela-eta berriz ere politikan? Politikaren arra daramazu? Zer da politika zuretzat?

Ez dut sekula politika modu profesionalean ulertu. Politika, zentzu zabalean, herritarrok egunerokotasunean parte hartzeko eta erabakitzeko eskubidea da, eta, gurean, beharra ere bai. Politika ulertzeko modu horrek eraman ninduen legebiltzarkide izatera Gasteizen, 11 urtez. Orain dela hamar urte utzi nuen politika instituzionala, eta orain berriz ere heldu diot. Baina ez orduan, ez orain, ez gero, politikatik bizitzeko inolako asmorik gabe. Politikaren inguruan segitzen dudanez, deitu naute eta parte hartu beharrean sentitu naiz. Politikaren arra daramadan? Igoal bai.

Zer izan behar luke politikak zuretzat?

Nik borroka ideologikoa landu nahi dut bereziki, iraunkortasunaren inguruan. Gustura sentitzen naiz eremu horretan, nire kontraesanetan sakontzeko ere balio dit. Oso kritikoa izan naiz ezker abertzalearekin hainbat gauzetan, baina guztiz bat nator azken bi urteetan emandako urratsekin. Batez ere, Rafa Diez, Arnaldo Otegi eta enparauek transatlantikoa birarazi zutenez gero. Bildurekin bat nator, eta Amaiurren nago orain.

Amaiurrek politika konbentzionala egingo al du? Kongresuko tribunan jardungo al duzu zuk?

Nik uste dut koherentziaz jokatu beharra dugula. Amaiur une historiko batean sortu da, lau sentsibilitatek osatua, horietako hiruk itun estrategiko bat egin dute. Aralarrekin ez dago halakorik -nik dakidanez-, baina lauok ondo ikusten dute prozesuari segida emateko ahalik eta boto gehien lortzea azaroaren 20ko hauteskundeetan, jakinda instituzio espainiarrak dire-

la. Horregatik aipatu dut koheren-
tziak jokatzearena. Amaiurrek ezin
du normal-normal jardun Diputa-
tuen Kongresuan eta Senatuan, adi-
bidez, EAJk egiten duen bezala.
Inkoherentzia itzela litzateke egune-
roko politikan aritzea. Izan ere, gure
eskubideen ukazioa gauzatzen den
tokira goaz. Eta normal jardutea
euskal herritarroi dagozkigun esku-
bideak –kulturalak, sozialak, ekono-
mikoak...– han berehala lortu daitez-
keela onartzea litzateke. Amaiurrek
neurrian parte hartu behar du Madri-
len. Horrek ez du esan nahi iragan-
ean ezker abertzaleak egin zuen
bezala, inoiz ez joatea.

Kongresura zertara joan?

Estatuak politikaren normalizazio-
an badauka zer esanik eta eginik.
Hasteko, Aieteko Adierazpenaren
bigarren puntutik aurrera ekinez,
baita Gernikako Akordioen hain-
bat arlo jorratzen. Guk arazoak
hemen konpondu behar direla
diogu, euskal indar politikoen
arte. Eta, aldi berean, normaliza-
zioa politikoa gauzatzeko Madri-
len egongo gara. Euskal Herria subjek-
tu politiko bezala aldarrikatzeko
han egon behar delako, baita arlo
sozio-ekonomikoan aritzeko, baina,
esan bezala, beti neurrian.

“Ez goaz Madrilera kredentzialak har- tzera eta agur Ben-Hur” esan zigun Aralarreko Iñaki Aldekoak ARGIAN.

Bai, bai... argi dago une hau ez dela
kredentzialak hartzeko eta agur Ben-
Hur esateko. Baina ezin da ere, hara
joan eta esan: Madri-
len eztabaidatu-
ko den edozein gaik, zuzenean edo
zeharka, Euskal Herrian eraginik
izan dezakeenez gero hemen egon
behar dugu egunero. Hori onartzea
hemengo politikak handik guztiz
bideratu daitezkeela onartzea litzate-
ke. Gure helburua eta erreferentzia
Euskal Herria da. Beste gauza bat
da, erreferentzia horretatik Madri-
len ere politika egin behar izatea.

Neurrian, baina nolako politika?

Politika egiteko moldea hautsi
behar da. Hautatuak izango gare-
nok gauza asko dugu egiteko estatu
mailan: instituzioetan nahiz instituzio-
etatik kanpo. Esaterako, Andaluzian
edo Katalunian. Estatuan bi

“EAJk sinestarazi nahi du gestio bakarra dagoela, bada ez. Hau da: ‘Gestioa? Bakarra. Demokrazia? Bakarra’. Askatzeko garaia da, ez lotzekoa”.

krisi nagusi daude: bata ekono-
miko eta bestea lurraldearena. Esta-
tuan barrena jardunez alternatibak
planteatu daitezke krisi ekonomiko-
ari erantzuteko, baita lurraldeari
dagokion politikan ere gure ikus-
puntua agertzeko. Estatu eta
Europako beste lurraldeekin komu-
nikatzeko eta lotzeko premia han-
dia daukagu. Hau da, kargua hartu-
ko dugu baina ez bakarrik Madrilgo
instituzioetan aritzeko. Amaiurrek
ikusirik behar du noiz jardun Gortee-
tako osoko bilkuretan edo beste
foroetan. Krisia sozio-ekonomikoa
eta politikoa dela kontuan hartuta,
lehen neurriak, halaber, Kongre-
suan onartuko dira. Guk ezker-
reko beste indar batzuekin –IU
ERC eta beste batzuekin– lan peda-
gogikoa egin behar dugu eta hau
esan: ezkerreko independentista
garenok Estatu sortu nahi dugu.
Edota hau esan ere: lege hau ona da
langileentzat eta ez da atera gabe
geratuko Amaiur ez dagoelako.

“Medizinen salneurria ez da euskal gaia? Nire ustez bai. Eta Espainiako Gortean erabakitzen da”, Geroa Baiko Uxue Barkosek esana.

Erraza da esatea “hemen denak
badu zer ikusirik Euskal Herriare-
kin”. Barkosek aipatu du medizinen
salneurria han eztabaidatu eta era-
baki behar dela. Iritziak iritzi, uneon
gauza horiek “txikikeriak” dira.
Dena den, euskal herritarrentzat
gauza ona dena ez da onartu gabe

geratuko, Amaiurren lauzpabost
botoak izan ez dituelako.

“Kongresuan Geroa Bairen ordezkari- rik ez badago, ez da nafar abertzale- on ahotsik izango UPNri erantzute- ko” esan du ere

Hori esatea ere... Ni ez naiz bizkai-
tar modura nafarren zeretan sartu-
ko, baina Amaiurren izenean nafar
abertzaleak izango dira Madri-
len, eta Amaiurri botoa emango dioten
nafarrek ordezkaria izango dute, eta
izango da aipatu eskemaren
baruan. Bakoitza sortzen duen hiz-
tegiaren gatibu da. Guk esaten
badugu hau egingo dugula, hau
gingo dugu. Ez dugu egingo esan
ez duguna, beste batzuek esaten
dutelako Madri-
len 24 orduz egon
behar dela. Bakoitzak esan dezala
nahi duena, jendeak aukera dezan.
EAJ izan Amaiur izan, baina bakoitza
berearekin koherente izanda.

EAJ eta Amaiurren arteko lehia age- riko da jada.

EAJ urduri ikusten dut, batez ere
argudio batzuk ari delako erabiltzen
Amaiurren kontra edo ezker subira-
nistaren kontra. EAJk Bilduk ez
dakiela aldundiak eta udalak kudea-
tzen esaten duenean, adibidez. Izan
gaitzen serio, badago politika ges-
tionatzeko modu asko. EAJk sine-
starazi nahi du gestio bakarra dagoe-
la, bada ez. Hau da: “Gestioa?
Bakarra. Demokrazia? Bakarra”
Askatzeko garaia da, ez lotzekoa.

Azkenaldion ematen ari diren urra-tsekin hitza askatu behar da. Iragane-ko joera eksklusiboak utzi eta askatu behar dugu denok. EAJk edo Erkorekak dioenean: “Lehen ezker abertzaleak ez zuen Madrileran joan nahi. Zer aldatu da?”. Ezker abertzalean funtsezko hainbat gauza aldatu da, besteak beste, debate sakonaren ondoren eratorria den *Zutik Euskal Herria* ebazpena. Hor autokritika egin da, eta argi eta garbi esaten da: “Estrategia aldatu behar da, estrategia eraginkorra ezarri”. Arnaldo Otegi sarri esan duen bezala, “batera egin behar da, alde-bakarrekotasunetik egin behar da, indar metaketa eginez”. Ezker abertzaleak politika ulertzeko eta egiteko modua aldatzea erabaki du. Hortik dator indarrak metatze lana egitea euskal subiranismoaren barruan. Beraz, normala da orain urte batzuk Madrili begirako jarrera bera ez edukitzea. Aldaketa eman da eta ezker abertzaleak ez dio horri uko egingo.

Zer aldatu da trantsiziotik gaur arte?

Bada, Euskal Herriko independen-tziaren aldeko atxikimendua areago-tu dela. Noiz egon da erabakitze-ko esparruaren aldeko jarrera nagusiagorik, euskal identitate handi-agoa? Orduan edo orain? Bada, nik orain esango nuke. Bakoitzak baloratuko du urte haueko politi-ka nolakoa izan den, baina orain burujabetasunaren bidean salto kualitatiboa emateko aukerak aint-zat hartu behar dira. Badakit Euro-pan gaudela. Halere, guk estatuek daukaten burujabetasun bera nahi dugu, ez gehiago ez gutxiago. Eurentzat Estatua ona bada, gure-

tzat ere bai. Diferentzia batekin, euren handia dela eta gurea txikia. Hau da, Estatua izateaz gain, gizar-tearen eta boterearen arteko hurbil-tasuna landu dezakegu, hain zuzen ere gure lurraldea txikia delako.

“Orain arte batzuek jarri duten aitzakiarik ez dago, ETaren jarduna alegia. Beraz, inoiz baino handiagoa izango da ideien konfrontazioa”

Nola ikusten duzu ezker abertzalea aro berrian? Ezker abertzale berria sortuko al da?

Nik uste dut hasi dela hori ikusten jada. Politika abiadura handian doa, formazio politikoen birkokatze bat gertatzen ari da. Orain arte batzuek jarri duten aitzakiarik ez dago, ETaren jarduna alegia. Beraz, inoiz baino handiagoa izango da ideien konfrontazioa, konfrontazio ideolo-gikoa. Horregatik batzuetan kezkatzen naiz, ez ote dugun ezkerretik oso diskurtso erraza izan, oposizio-an egon garen bitartean balio izan duena, baina agian boterean gaude-nean balio ez duena. Gauzak aldatz-eko botereak eta kontrabotereak behar dira, beraz, gero eta behar-rezkoago izango da hiztegiak komuneko zulotik botatzea, ez bai-tute balio ezta birziklatzeko ere. Hiztegiak araztegieta garbitu beharko dira, hitzak berraskatu behar dira politikaren berritze horretan. Hori guztia, formazio

politikoetan ematen ari diren birko-katze horrekin lotuta dago. Aurre-rantzean batuketak eta zatiketak izan daitezke, baina bihar-etziko ezker abertzale berrian zein egongo den, ez dakit.

EAJren hegemoniari aurre egingo dio ezker abertzaleak? Zein neurrian?

Hegemoniak borrokaren ondorioa izan behar du, ez helburua. Hege-monian helduko da prozesu politikoa-ren alde egiten baduzu, zure dis-kurtsoa eta koherentzia gordetzen badituzu. Alderdien helburua ahalik eta atxikimendu gehien lortzea da, bai hauteskundeetan bai hauetatik kanpo. Alegia, politika ez da baka-rrik boto kopuruan neurtu behar, boto emaile aktiboa eta pasiboa aktibatu behar da. Alegia, EAJk eta ezkerreko subiranistek dauzkagun diskurtsoak oso diferenteak dira. EAJ orain arte nahiko eroso egon da, oztupoak zeudelako, orain, horiek kentzen doazen neurrian, hitzen berrikuntzaren bidez garai politiko berrira goaz.

Rafa Diez, Arnaldo Otegi eta kideak askatzeak lagundu luke horretan?

Jakina, eta ez bakarrik ezker abertzalearen trasantlantikoaren biran eragin handia izan dutelako, pakebote asko ere birarazi dute. Estatuek gero eta zailagoa du politikoki eta juridi-koki haiek barruan egotea. Laster kalean izan behar dute. Noizko? Datorren Gobernuak kudeatu behar du hori. Badakite Rafa eta Arnaldo, Sonia, Miren eta Arkaitz –Bateragune auzikoak aipatu arren– gero eta denbora gehiago barruan pasa, orduan eta aktibo handiagoa dira herri honentzat. Zenbat eta beran-duago atera, historiarako letra gehi-go bilduko dute. A20ko hauteskun-deen ostean, autonomikoetan...

... Arnaldo Otegi lehendakari?

Nik gustura ikusiko nuke zeregin horretan. Arnaldo eta Rafa bezalako estrategia politiko gutxi dago herri honetan. Jende askok onartzen du hori, ezker abertzalekoa izan gabe ere. Ez beraiek bakarrik, baina gure klase politiko triste honi erreparaturik, historiara hizki handiz pasako dira. ■

C'est un travail important.
Lan garrantzitsua bat da.

Itzulpen eta zuzenketa zerbitzu profesionala
FRANSESIA | EUSKARA | GAZTELANIA | INGELESA | ALEMANA

11itzulpen
www.itzulpen.com

LUArkitektoak
hirigintza
hirigintza aholkularitza
udal planak
urbanizazioak
perifazioak
balorazioak
etxebizitza proiektuak
birgaitzeak
barne diseinua...

Rio Arga Kalea 28, 31014 Iruña
Tel 948 13 26 97
lua@luark.com